

M E R K U R I U S Z

9/2022 - (rocz. XVII)

Notka wstępna

Czasami się wydaje, że do nieszczęścia i katastrof nie można się przyzwyczaić, ale kiedy takie sytuacje trwają długo i do tego nie widać pomyselnego rozwiązania zaczynamy z tym żyć i staramy się wydalić to z naszej myśli – zwłaszcza kiedy nie dotyczy to nas bezpośrednio. Dowodem mógłby być i ten numer, bo oprócz tego wstępu nie będzie informacji z Ukrainy. Nie z powodu zapomnienia, ale zebrano się więcej informacji z naszego klubowego życia, i nawet te nie weszły wszystkie. Chociaż i media centralne i z szerszym zasięgiem też ograniczyły wiadomości z terenów konfliktu to i tak jesteśmy wystawieni konfrontacji ze złem mniej czy więcej widocznym. Jesteśmy uczuleni bardziej na to co jest bliżej zapominając, że w niektórych miejscach przemoc i okrucieństwo trwa już dziesiątki lat. Syria, miejsca w Chinach, Turcji, Iranie, Afryce. Bardziej czujemy się zagrożeni uciekinierami niż tymi, z powodu których ci ludzie uciekinierami się stali. Przyzwyczailiśmy się do wygodnego życia i chcemy go dla siebie zachować conajmniej w stopniu dotychczasowym. Ale trzeba myśleć i pomagać ofiarom teraz, kiedy jeszcze żyją niż mówić o ich cierpieniu po latach kiedy już żadnej pomocy nie potrzebują, bo nie istnieją. Niestety życie polityczne toczy się w starych torach bez refleksji, bez spojrzenia w przeszłość, bo zachowania przedstawicieli niektórych państw bardzo przypominają tych polityków, którzy stali przed fenomenem Hitlera.

Władysław Adamiec

Wieczór Jubileuszowy - 135 rocznica założenia Klubu Polskiego w Pradze

W środę 18 września odbył się w siedzibie Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze uroczysty

Wieczór Jubileuszowy , na którym przypomnieliśmy sobie doniosłą rocznicę – 135 lat od założenia stowarzyszenia Klub Polski w Pradze, obecnie jednej z najstarszych polskich organizacji polonijnych w Europie. Dzięki bardzo bliskim, przyjaznym stosunkom Klubu Polskiego z Ambasadą i Wydziałem Konsularnym Ambasady RP w Pradze, uroczystość ta mogła się odbyć w Sali Balowej zabytkowej siedziby polskiej ambasady.

Na uroczystość przybyli członkowie stowarzyszenia oraz liczni zaproszeni goście z zaprzyjaźnionych z naszym stowarzyszeniem instytucji. Niestety, pomimo rozesłanych z dużym czasowym wyprzedzeniem zaproszeń do polskich instytucji rządowych zajmujących się współpracą z Polonią Świata, tym razem nikt z Polski nie przybył. Z ważnych powodów służbowych musiał również na ostatnią chwilę odwołać wizytę Sekretarz Stanu Kancelarii Prezydenta minister Andrzej Dera. Za to bardzo zaangażowali się w przygotowanie i godny przebieg Wieczoru Jubileuszowego najwyżsi przedstawiciele ambasady i wydziału konsularnego – I. zastępca ambasadora pan Antoni Wręga oraz pan konsul Artur Łukiańczuk.

Uczestnicy uroczystości, po przywitaniu przez przedstawicieli stowarzyszenia, mogli jeszcze przed wejściem do Sali Balowej zapoznać się z zaprezentowaną przez nas wystawą „Klub Polski w Pradze w fotografii”. Przedstawione zostały 4 plansze z pierwszej części wystawy opracowanej w roku 2015, zapoznające zwiedzających z najważniejszymi wydarzeniami z działalności Klubu - historią dawnego Klubu Polskiego założonego w 1887 roku, jego reaktywacją w 1991 roku, ważnymi uroczystościami jubileuszowymi stowarzyszenia, spotkaniami z zapraszonymi do Klubu ciekawymi osobami w ramach tak zwanego „Fotelu dla gościa” oraz z obecności członków Klubu na odbywających się w ambasadzie spotkaniami z przyjeżdżającymi do Czech polskimi czołowymi politykami. Szkoda, że z powodu braku miejsca, z dawnej wystawy nie można było zaprezentować więcej plansz (całkiem mamy ich do dyspozycji 14). Oprócz wyżej wspomnianych plansz można było zapoznać się z nową wystawą – również pod tym samym co dawniej tytułem – Klub Polski w Pradze w fotografii – przedstawiającą działalność stowarzyszenia w ciągu ostatnich sześciu lat.

W części oficjalnej Wieczoru Jubileuszowego przemówił I. zastępca, stale jeszcze w Pradze nieobecny nowego ambasadora, radca Ambasady RP w Pradze Antoni Wręga oraz Kierownik Wydziału Konsularnego Artur Łukiańczuk. W swoich wystąpieniach podkreślili znaczenie naszego stowarzyszenia dla krzewienia polskości w Czechach. Następnie pan konsul Artur Łukiańczuk przeczytał pismo gratulacyjne przysłane przez ministra Andrzeja Derę, który nie mógł przybyć na spotkanie. Prezes Klubu Polskiego w Pradze Michał Chrzastowski przywitał serdecznie wszystkich przybyłych i następnie przekazał głos wiceprezesowi Klubu Andrzejowi Magalowi, który w swoim wystąpieniu zapoznał obecnych z działalnością stowarzyszenia. Na zakończenie części oficjalnej radca Antoni Wręga i konsul Artur Łukiańczuk złożyli gratulacje i podziękowania za działalność Klubu wręczając kwiaty na ręce wieloletnich działaczy klubowych – Krystyny Olaszek-Kotynek, Michała Chrzastowskiego oraz Władysława Adamca.

W części artystycznej wystąpili artyści z Krakowskiego Teatru Komedia z siedzibą w Warszawie z ciekawą sztuką o Karolu Wojtyła – “JP2 Oczekiwane pokolenie”. Zgromadzeni uczestnicy Wieczoru przyjęli sztukę z dużym zainteresowaniem. Założycielem Krakowskiego Teatru Komedia jest Jan Jakub Należyty. Obecnie teatr istnieje jako Spółka z o.o. , przy czym w skład zarządu wchodzi wieloletni doświadczeni menedżerzy i miłośnicy teatru: Anna Stasiak-Apelska i Mariusz Stasiak Apelski. Misją teatr jest „Dedykować sztukę teatru biznesowi i wymagającym Widzom”. W sztuce wystąpili aktorzy: Jan Korwin Kochanowski (równocześnie reżyser przedstawienia), Renata Pałys , Marek Wolny i Juliana Klymenko.

Po skończeniu przedstawienia był czas na rozmowy przy lampce wina. W rozmowach tych często pojawiały się też wspomnienia. Dla wielu z nas, szczególnie tych, którzy byli w reaktywowanym w 1991 roku stowarzyszeniu od samego początku, Wieczór Jubileuszowy wiązał się też z powrotem do tych pierwszych spotkań klubowych, hucznych jubileuszy 105, 110 i następnych (okrągłych”) rocznic klubowych. Wspominam entuzjazm, z jakim podjęliśmy działalność klubową, o której przed rokiem 1990 mogliśmy tylko marzyć. Wspominam pierwszych prezesów stowarzyszenia – zapalonego do działalności na rzecz polskiej kultury Bronka Walickiego oraz prezesa honorowego, pamiętającego jeszcze przedwojenny Klub, Jerzego Gajdzię, zawsze gotową do pomocy Alę Skalską i jej męża – reżysera Otakara Skalskiego... oraz tylu innych. Nie sposób nie wspomnieć też wielkiego przyjaciela i zawsze służącego radą i pomocą konsula z tego pierwszego okresu reaktywowanego stowarzyszenia – radcę ministra Witolda Rybczyńskiego. Wielkim przeżyciem była dla nas szczególnie 110 rocznica

założenia Klubu, którą obchodziliśmy „z wielką pompą”, w obecności przedstawicieli polskiego Senatu i Wspólnoty Polskiej w Variete w ulicy Vodičkovej... Niestety, wielu z tych zapalonych Klubowiczów już nie ma między nami...

Optymizmem jednak napawa mnie to, że na naszej uroczystości mówiło się przy lampce wina również o przyszłości Klubu, o nowych młodych członkach stowarzyszenia, którzy miejmy nadzieję, będą nie tylko podtrzymywać tradycje klubowe, ale również wprowadzą jej nowe formy działalności, atrakcyjne dla nowego pokolenia Polaków mieszkających w Pradze.

Krystyna Olaszek-Kotynek

Trochę historii i nowszych informacji o Klubie Polskim w Pradze

Tegoroczna 135 rocznica założenia Klubu Polskiego w Pradze jest okazją do przypomnienia w skrócie jego historii i obecnej działalności.

Stowarzyszenie „Klub Polski w Pradze“ nawiązuje do tradycji organizacji polonijnej o tej samej nazwie działającej w Pradze od 1887 roku aż do okupacji hitlerowskiej.

17 stycznia 1887 roku w Pradze został zarejestrowany przez Kaiser und König Statthaltereii in Böhmen statut Klubu Polskiego, pierwszej tego rodzaju organizacji polonijnej w Europie. O dwa tygodnie później w restauracji „U Bonů”, po rozpoczęciu spotkania polonezami Stanisława Moniuszki i Michała Ogińskiego, wybrano zarząd towarzystwa, ze Stanisławem Ryszardem Towarnickim na czele. Początkowo członkami Klubu byli przede wszystkim przedstawiciele inteligencji – głównie urzędnicy i drobni przemysłowcy, w latach późniejszych przeważali przedstawiciele wolnych zawodów, studenci, rzemieślnicy, kupcy i robotnicy. Towarzystwo prowadziło ożywioną działalność kulturalno-oświatową dla środowiska polskiego. Uroczystości obchodzono ważne polskie wydarzenia historyczne, organizowano odczyty, wieczorki i bale. Przy Klubie Polskim istniała Kasa Wzajemnej Pomocy przeznaczona dla chorych członków. W czasie I wojny światowej zamierzono się głównie na pomoc dla uchodźców z terenu Galicji. Dobrze rozwijającą się działalność stowarzyszenia przerwała II wojna światowa i rozporządzenie Protektora Czech i Morawy w sierpniu 1940 roku zakazujące prowadzenie działalności.

Przerwa w działalności stowarzyszenia trwała długich pięćdziesiąt jeden lat. Dopiero 3 maja 1989 r. udało się grupie pochodzących z Zaolzia mieszkańców Pragi narodowości polskiej, z wiceprezesem przedwojennego Klubu Polskiego panem Jerzym Gajdzicą na czele, założyć w Pradze 95. MK PZKO jako jedyne koło PZKO poza Zaolziem.

Na zebraniu członkowskim w dniu 29 sierpnia 1991 roku podjęta została decyzja o rozwiązaniu Koła PZKO i reaktywowaniu Stowarzyszenia Klub Polski z siedzibą w Pradze. Stowarzyszenie to zostało oficjalnie zarejestrowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej w dniu 4.09.1991 r. Pierwszym prezesem reaktywowanego Klubu został Bronisław Walicki, prezesem honorowym Jerzy Gajdzica. Od przeprowadzki Bronisława Walickiego do Czeskiego Cieszyna w lutym 1996 roku do maja 2015 roku prezesem stowarzyszenia był Władysław Adamiec a obecnie funkcję prezesa pełni Michał Chrzastowski.

Głównym celem Klubu Polskiego w Pradze jest utrzymanie znajomości języka polskiego, polskiej kultury, historii, zwyczajów wśród osób polskiego pochodzenia, propagowanie kultury polskiej w środowisku praskim, współpraca z innymi mniejszościami narodowościowymi w Pradze.

Podczas swojej już ponad trzydziestoletniej działalności możemy się pochlubić szeregiem udanych akcji z najróżnorodniejszą tematyką.

Zasadniczym punktem programu stowarzyszenia są comiesięczne spotkania członków, a to w ostatni czwartek miesiąca. Podczas tych spotkań poza rozmowami towarzyskimi omawiamy aktualne wydarzenia dotyczące naszego klubu i ważnych wydarzeń w Kraju oraz przypominamy ważne polskie rocznice. Krótkie referaty na omawiany temat przygotowują przeważnie nasi członkowie lub zaproszeni goście. Wspomnę tutaj tylko wieczory poświęcone Adamowi Mickiewiczowi, Vlastimilowi Hoffmanowi, Juliuszowi Kossakowi, Konstantemu Gałczyńskiemu, Ignacemu Krasickiemu, Aleksandrowi Fredrowi, Marii Rodziewiczównie, aktorce Helenie Modrzejewskiej, Konstytucji 3-go Maja czy, ostatnio, twórczości Cypriana Norwida. Dużym zainteresowaniem

cieszyło się spotkanie pieczołowicie przygotowane przez kilku naszych członków na temat polskich krojów ludowych. Mieliśmy też spotkanie poświęcone pielęgnacji roślin mieszkaniowych oraz spotkania w mniejszym gronie o podróżach naszych członków do Chin, Indii, Ukrainy oraz do Kalifornii i Porto Rico.

Popularność zyskał program spotkań zwany „Fotelem dla gościa“, podczas którego gościliśmy między innymi: dziennikarza i autora powieści Leszka Mazana, członka władz przedwojennego Światowego Związku Polaków z Zagranicy (Światpolu) redaktora Władysława Oszele, znakomitą harfistka Ewę Jaślar, polskiego poetę zamieszkałego w Szwecji Tadeusza Polanowskiego, czeskiego historyka prof. Dr Jana Valentę, reportera emigracyjnego Bolesława Sulika, literata Wiesława A. Bergera, korespondenta i analityka Radia Wolna Europa Jana Weydenthala, politologa Alexandra Tomskiego, „wilka morskiego, pisarza i publicystę Andrzeja Perepeczkę, kierownika Zakładu Bohemistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego Zofię Tarajło-Lipowską, antropologa i przewodniczącego gminy muzułmańskiej w Pradze Romana Raczyńskiego, kapitana żegluga wielkiej i polityka Jerzego Uziębłę, czeskiego kapitana żegluga wielkiej Antonína Fojtę, biskupa Václava Malého, działaczkę czeskiej opozycji Petruškę Šustrovą, aktorkę Teatru Cieszyńskiego Halinę Pasekovą, prezydenta Fundacji Polonia International Andréa Pakulskiego wraz z małżonką. O swoich dziedzinach twórczości opowiadali również nasi koledzy: rzeźbiarka Elżbieta Grosseová, architekt Zygmunt Janas i reżyser Otakar Skalski.

Z okazji doniosłych 150 rocznic trzech polskich geniuszów -150 rocznicy śmierci Fryderyka Chopina oraz 150 rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki oraz Juliusza Słowackiego zorganizowaliśmy w sali Spectrum w Karlinie wieczór poetycko muzyczny z udziałem wybitnych artystów pochodzenia polskiego, występujących na Zaolziu, w Katowicach i Berlinie. Dużym powodzeniem cieszył się wieczór zorganizowany w listopadzie 2019 roku przez naszych utalentowanych klubowiczów w Mandragorze, którzy przedstawili się doskonale w przedwojennych polskich szlagierach.

W Lysej nad Labem już od 1987 roku spotykały się mieszkające tutaj Polki przeważnie zatrudnione w miejscowej Kovonie. W roku 2002 roku powstała tutaj sekcja Klubu Polskiego w Pradze. I właśnie wspólnym dziełem obu tych części składowych Klubu Polskiego w Pradze udało się zrealizować na miejscowym terenie wystawowym dziesięć roczników Dni Kultury Polskiej w Lysé n. Labem. Pomysłodawcą i duszą całego działania był nasz w tym czasie członek a równocześnie mieszkaniec Zaolzia dr ing. Stanisław Gawlik. W ramach tych Dni Kultury Polskiej przedstawiliśmy szerszemu społeczeństwu czeskiemu szereg wystaw promujących kulturę polską, wystąpiło też szereg zespołów ludowych głównie z Zaolzia, zaprezentowaliśmy polskie filmy, była też możliwość degustowania się tradycyjnymi polskimi przysmakami.

Sekcja Klubu Polskiego w Pradze w Lysé nad Labem usamodzielniała się w 2019 roku i od tej pory istnieje jako Klub Polski Lysá nad Labem. Prezesem tego stowarzyszenia jest Mariola Světlá, wiceprezesem Władysław Adamiec, będący równocześnie członkiem Klubu Polskiego w Pradze.

Nasze stowarzyszenie bierze czynny udział w akcjach organizowanych przez grupy mniejszości narodowych zamieszkałych w Pradze. Odbyło się szereg tak zwanych „Spotkań Kultur“ na którym przedstawiły się poszczególne mniejszości narodowe. Wspomnę tutaj Wieczór Poezji Mniejszości Narodowych, na którym czytane były wiersze różnych narodów w języku ojczystym oraz w języku czeskim, „Wieczór ludowych tańców narodowych”, wystawę dzieł artystów plastyków będących przedstawicielami mniejszości narodowych zamieszkałych w Czechach, „Wieczór Pieśni i Zwyczaje Adwentowe”, „Wieczór pieśni autorskiej” a także, z tych nowszych, koncert zorganizowany przez mniejszość ukraińską z udziałem również naszych klubowiczów „Nová radost nastala aneb Vánoce a Nový rok dle juliánského kalendáře u příležitosti jubilejního roku vzniku ČSR”, „Międzynarodowy Wieczór. Festiwal Muzyki i Humoru“ zorganizowany przez Kazimierza Towarnickiego, koncert pod nazwą „Tańce i muzyka, jako uniwersalna wspólna mowa narodów”. Godnym uwagi akcentem współpracy Polaków i Czechów zamieszkałych w Pradze był koncert charytatywny na pomoc głodującym dzieciom z Rwandy, zorganizowany w dniu 26 stycznia przez Annę Nachman i jej czeskie koleżanki. W koncercie kolęd wystąpiła solo Anna Nachman przy akompaniamencie Jana Bárty oraz chór Klubu Polskiego „A to my” z dyrygentem Eugeniuszem Morgunem. Uzyskane z występu pieniądze były przeznaczone na utrzymanie Centrum pomocy dla dzieci we Rwandzie w ramach projektu słowackiego katolickiego caritasu. Wraz z Bułgarską Organizacją Kulturalnie Oświatową został zorganizowany w sali „Na Marjánce” koncert, w którym wzięli udział zamieszkali w Pradze muzycy narodowości bułgarskiej, polskiej i ukraińskiej. Nasze stowarzyszenie jest wieloletnim

współorganizatorem festiwalu międzynarodowego „Praga serce narodów“, będącego przede wszystkim dziełem słowackiego stowarzyszenia Limbora.

Podczas nocy muzeów w Domu Mniejszości Narodowych czytała swoje wiersze Anna Kaczmarek, wystawiliśmy również kilka planszy z naszej wystawy „Klub Polski w fotografii”. Klub Polski w Pradze zaprezentował się też praskiej publiczności na dwóch zorganizowanych przez Pragę 4 akcjach „Wielkanoc z Pragę 4“. Występowała tam solistka Anna Nachman z Janem Bártą, chór klubowy „A to my“ a Teresa Šišma zaprezentowała polskie tradycyjne potrawy wielkanocne oraz malowanki.

Dużą propagacją kultury polskiej była zorganizowana z inicjatywy Biblioteki Publicznej w dzielnicy miejskiej Praha 9 - Horní Počernice całodzienna akcja „Dzień Kultury Polskiej”, której współorganizatorem był Klub Polski w Pradze. Podczas wieczoru przedstawiono twórczość polskiej laureatki Nagrody Nobla Wisławy Szymborskiej, zaprezentowano trzy odnoszące sukcesy w Czechach Polki (właścicielkę kilku kawiarni w Pradze Małgorzatę Ebel, Teresę Leśmian odnoszącą sukcesy w dziedzinie sprzedaży bursztynów oraz reżyserkę i tłumaczkę Krystynę Krauze), oraz wystąpił zespół Olza z Czeskiego Cieszyna. Można też było obejrzeć wystawę „Polacy na Zaolziu”.

Wraz z Instytutem Polskim w Pradze zorganizowaliśmy dla szerszego społeczeństwa czeskiego w siedzibie instytutu kilka ważnych akcji. Ciekawe było spotkanie z historykiem dr Romanem Baronem. Zapoznał on zgromadzoną publiczność (składającą się w dużej mierze z osób młodych, niebędących członkami Klubu) ze swoją książką „Ambasadorowie wzajemnego zrozumienia”.

W 2015 roku z okazji obchodów siedemdziesięciolecia zakończenia II wojny światowej zorganizowaliśmy w Instytucie Polskim „Wieczór poświęcony pamięci dzieci – więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych“. Na spotkaniu dwie członkinie Klubu Polskiego podzieliły się wspomnieniami z ciężkich przeżyć w czasie okupacji hitlerowskiej. Pani Bibiana Szulc-Ach opowiedziała obecnym o swoim pobycie w obozie koncentracyjnym Auschwitz – Birkenau, dokąd jako jedenastoletnia dziewczynka została wywieziona wraz z matką z transportem cywilnych mieszkańców Warszawy w czasie Powstania Warszawskiego. Zofia Faiglová przypomniała swój los młodej dziewczyny wywiezionej do Niemiec na przymusowe roboty.

Zorganizowane przez Klub Polski w Pradze przy współpracy Instytutu Polskiego spotkanie ze znakomitym polskim pisarzem, dziennikarzem, publicystą, reżyserem Zbigniewem Święchem przyciągnęło dużo osób. Tematem spotkania było: "Siła legendy w poznawaniu prawdy historycznej. Filmowe - i nie tylko - spotkania ze Zbigniewem Święchem. Niesamowitości dynastii D 15 Jagiellonów. Czakra wawelski. Niezwykłe losy Władysława III Warneńczyka - nowe odkrycia."

W grudniu 2017 roku gościliśmy w Klubie Polskim w Pradze członkinie Towarzystwa Rapperswilskiego z Warszawy. W czasie spotkania zawarliśmy porozumienie o współpracy partnerskiej pomiędzy naszymi stowarzyszeniami, które podpisała prezes Towarzystwa Rapperswilskiego dr hab. Hanna Krajewska, będąca równocześnie dyrektorem Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i nasz prezes Michał Chrzastowski. Porozumienie to okazało się owocne dla obu stron – do tej pory zaprezentowaliśmy w Pradze wystawę „Od Wyszegradu do Wyszegradu”, której współautorami jest Towarzystwo Rapperswillskie, a członkowie Towarzystwa są aktywnymi autorami artykułów umieszczanych w naszym Merkuriuszu. Jesteśmy również wdzięczni naszym partnerom za zorganizowanie promocji naszej książki „Śladami Polaków w Pradze” w siedzibie Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Klub Polski w Pradze wydał pod koniec roku 2017 publikację o charakterze popularnonaukowym „Śladami Polaków w Pradze” (szkice i portrety literackie: XIX– XXI wiek). Pierwsza promocja publikacji odbyła się w styczniu 2018 roku w Instytucie Polskim w Pradze. W czasie dyskusji potwierdziła się potrzeba kontynuowania tematu udziału Polaków w życiu praskim, a także były propozycje opracowania pewnego rodzaju przewodników dla przyjeżdżających do Pragi Polaków – nie tylko turystów, ale również osób, które tu pragną zamieszkać. Promocje publikacji odbyły się też w Ambasadzie RP w Pradze oraz w Polsce – w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk i we wspomnianym już wyżej Towarzystwie Rapperswillskim w siedzibie Archiwum PAN w Warszawie. Patronat nad spotkaniem promocyjnym w Warszawie objęła Ambasada Republiki Czeskiej.

Mijające w tym roku trzydzieści jeden lat od reaktywacji stowarzyszenia to okres, w którym świętowaliśmy „okrągłe“ rocznice, nie tylko te dotyczące pierwszego, założonego w dziewiętnastym wieku Klubu Polskiego w Pradze, ale również te związane z naszą czynnością. W uroczystościach brało udział szereg przedstawicieli polskich i czeskich władz. Oprócz oficjalnych przemówień prezesa i zaproszonych gości na każdy z jubileuszów był przygotowany program artystyczny u udziałem

artystów z Polski lub z Zaolzia. Między innymi należy wspomnieć występ aktorki Anny Nehrebeckiej i harfistki Ewy Jaślar, warszawskiego aktora Artura Gótzta, aktorów Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego Lidii Chrzanówny i Grzegorza Widera z programem rozrywkowym p.t. „Poezja śpiewem podszyta”, Wieczór pieśni Krystyny Skalickiej oraz występ Krakowskiego Teatru Komedia ze sztuką „JP2 – Oczekiwane pokolenie” na tegorocznym wrześniowym Wieczorze Jubileuszowym naszego stowarzyszenia.

Ważnymi wydarzeniami w działalności naszego stowarzyszenia, przeznaczonymi dla szerszego grona mieszkańców Pragi, było organizowanie wystaw – tych naszego autorstwa oraz tych zapożyczonych. Ciekawą wystawą przybliżającą zwiedzającym nieraz trudną drogę naszych członków do Pragi była nasza pierwsza wystawa – „Korzenie” na której przedstawiliśmy losy kilkunastu naszych członków. Na dwudziestopięciolecie odrodzonego klubu przygotowaliśmy wystawę „Klub Polski w Fotografii”, którą na nasz tegorocznych jubileusz uzupełniliśmy o następnych 5 planszy przedstawiających najważniejsze wydarzenia klubowe ostatnich lat. Z realizacji w latach 2015 -2016 europejskiego projektu Grundtvig wolontariatu seniorów powstała wystawa pod nazwą „21 dni w Berlinie – 21 dni w Pradze”, przedstawiająca fotografie z pobytu wolontariuszy praskich w Berlinie oraz wolontariuszy z Niemiec w Pradze. Nasza współpraca ze Starostwem Powiatowym w Tarnowie zaowocowała przedstawieniem w Pradze 2 wystaw: wystawy „Cmentarze wojenne z pierwszej wojny światowej na terenie Powiatu Tarnowskiego - bywałej Galicji Zachodniej” oraz „Jan Ignacy Paderewski – wybitny polski pianista, kompozytor, mąż stanu, patriota”. Wspomnę też wystawę „Polacy na Zaolziu”, „Wiek polonijnego ruchu sportowego”, wystawę rzeźb i obrazów rzeźbiarki Elżbiety Grosseovej - „Povrch je obrazem vnitřního světa” a także wystawy: „Sienkiewicz 1846 – 1916 – 2016. Pierwszy polski laureat Nagrody Nobla za literaturę i jego czeska publiczność”, „Od Wyszegrada do Wyszegrada”, „Dzieła polskich artystów plastyków z Zaolzia“, „Turkowskie dzieło Józefa Mehoffera” oraz wystawę „Karol Wojtyła. Narodziny” poświęconą Świętemu Janowi Pawłowi II, autorstwa Centrum Myśli Jana Pawła II w Warszawie. Według planu, wernisaż tej ostatniej wystawy miał się odbyć podczas święta parafialnego - „Karolki”, w ramach obchodów setnej rocznicy urodzin Świętego Jana Pawła II. Równocześnie miało się w tym terminie odbyć w refektarzu Klasztoru OO Dominikanów następne przedstawienie sztuki K. Wojtyły „ECCE HOMO” w wykonaniu aktorów naszego teatru – niestety pandemia covid-19 przekreśliła te plany. W zastępstwie, dla godnego uczczenia pamięci Papieża - Rodaka, Klub Polski w Pradze zorganizował konkurs na osobiste wspomnienia o Janie Pawle II. Z otrzymanych prac powstała księga wspomnień, która pozostanie w archiwum stowarzyszenia. W czerwcu 2021 r. uczestnicy konkursu otrzymali w obecności przedstawicieli ambasady i konsulatu pamiątkowe dyplomy oraz drobne książkowe upominki. Pomyślna realizacja konkursu na wspomnienia spotkała się z wyrazami uznania i podziękowaniem dla organizatorów oraz z gratulacjami dla uczestników konkursu ze strony Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Pradze.

W 2018 roku dyrygent Igor Morgun założył chór A TO MY, który w krótkim okresie uzyskał popularność i brał udział w festiwalu w Koszalinie, Opolu a także w festiwalu Zespołów Pieśni Mniejszości Narodowych w Pradze oraz wystąpił w Czeskim Cieszynie.

Krakowski reżyser Józef Czernecki, lata pracujący w Pradze założył w 2016 roku w ramach Klubu teatr pod nazwą Alternatywny Teatr Klub-PL Praga. W latach 2016 -2019 nasi aktorzy - ochotnicy wystawili dwie sztuki: „Rozbitków” Mrożka (z tą sztuką nasza grupa teatralna była też u polonijnych przyjaciół w Holandii w Eindhoven, w czasie 30-lecia tamtejszej „Sceny Polskiej”) oraz sztukę p.t. „ECCE HOMO”, w adaptacji i reżyserii J. Z. Czerneckiego według dramatu Karola Wojtyły p.t. „Brat naszego Boga”. Niestety, zarówno teatr jak i chór momentalnie zaprzestały swojej działalności z powodu przeprowadzki pana Morguna do Hiszpanii oraz pobytu pana reżysera Czerneckiego w Krakowie – mamy nadzieję, że po przerwie spowodowanej pandemią covid - 19 w najbliższym czasie uda się znowu wznowić te obie dobrze zapowiadające się czynności stowarzyszenia.

Dzięki bardzo dobrym stosunkom z Ambasadą i Wydziałem Konsularnym Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze członkowie Klubu Polskiego są zapraszani na ważne spotkania i obchody mające miejsce w ambasadzie. Umożliwiło to nam obecność na spotkaniach z polskimi prezydentami Lechem Wałęsą, Aleksandrem Kwaśniewskim, Lechem Kaczyńskim, Bronisławem Komorowskim i Andrzejem Dudą oraz z premierami Tadeuszem Mazowieckim i Leszkiem Millerem, marszałkami Senatu RP Bogdanem Borusiewiczem i Tomaszem Grodzkim i innymi przedstawicielami polskich władz. Uczestniczymy też w uroczystych spotkaniach z okazji Świąt Narodowych oraz Bożego Narodzenia.

W tym roku działalność Klubu Polskiego w Pradze prezentująca w Czechach polską kulturę spotkała się z ocenieniem przez polskie władze – Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Rzeczypospolitej Polskiej udzielił naszej członkini – wybitnej rzeźbiarce i malarce – Elżbiecie Grosseovej odznak honorowy „Zasłużony dla Kultury Polskiej” a Minister Spraw Zagranicznych RP nadał trzem członkom Klubu Polskiego w Pradze: Krystynie Olaszek-Kotynek, Michałowi Chrzastowskiemu i Władysławowi Adamcowi odznaki honorowe „Bene Merito” - za działalność wzmacniającą pozycję Polski na arenie międzynarodowej.

Klub Polski w Pradze współpracuje również ze Szkołą Polską w Pradze – nasi członkowie zapraszani są na coroczny Dzień Polski przygotowywany przez nauczycieli i uczniów szkoły. Od kilku lat bierzemy również udział w organizowanym przez Szkołę Polską Narodowym Czytaniu.

Ale w Klubie Polskim mamy też dużo miejsca na spotkania towarzyskie – tradycyjne ogniska w ogrodzie prezesa Władysława Adamca i państwa Jiroušków, w ogrodach plebanii zarządzanych przez polskich duchownych – u Świętego Macieja w Dejvicach a w ostatnich latach u gościnnego proboszcza parafii świętego Bartłomieja w Kyjach, księdza Edwarda Walczyka. Każdorocznie też świętujemy wspólnie Boże Narodzenie i bawimy się podczas Andrzejków i karnawału. I to są może najważniejsze wartości naszego stowarzyszenia – na tych spotkaniach jesteśmy w gronie osób sobie bliskich, przyjaznych, rozmawiających w naszym języku ojczystym. Oby tego nie zabrakło również w następnych latach istnienia Klubu Polskiego w Pradze!

Krystyna Olaszek-Kotynek

I w tym roku braliśmy udział w Narodowym Czytaniu

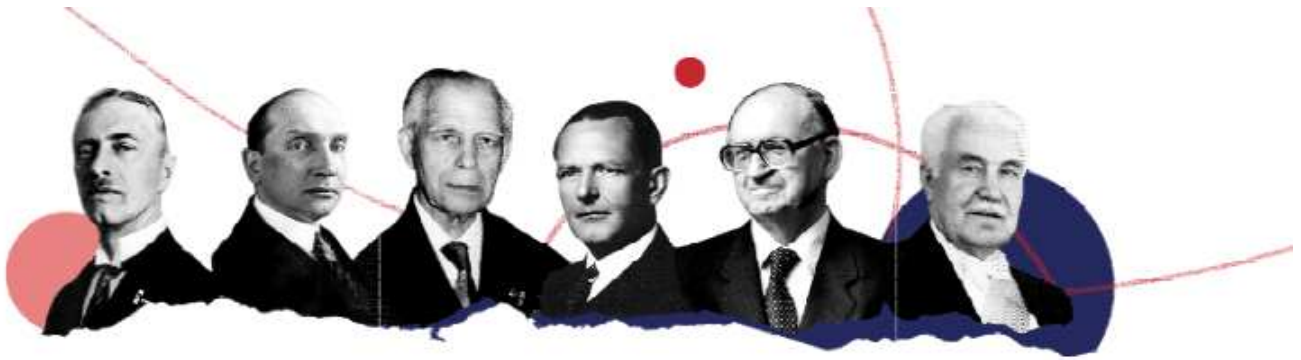

3 września odbył się w Polsce 11 rocznik Narodowego Czytania. W roku bieżącym mija równych sto lat od pierwszego wydania „Ballad i Romansów” Adama Mickiewicza. Z tej okazji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił 2022 rok Rokiem Romantyzmu Polskiego. I właśnie „Ballady i Romanse” były w tym roku czytana lekturą.

Szkoła Polska imieniem Świętej Jadwigi przy Ambasadzie RP w Pradze tradycyjnie już organizuje Czytanie Narodowe, w którym oprócz uczniów i nauczycieli biorą udział również przedstawiciele praskich organizacji polonijnych, a Klub Polski w Pradze włączył się do tej akcji już po raz szósty. Czytanie Narodowe odbyło się w siedzibie szkoły w czwartek 8 września. Klubowicze - Andrzej Magala, Michał Chrzastowski oraz Krystyna Olaszek-Kotynek przeczytali z werwą znany chyba wszystkim Polakom wiersz - “Pani Twardowska”.

Krystyna Olaszek-Kotynek

Warszawa, 26 września 2022 r.

INFORMACJA PRASOWA

Wykonali swoją misję i wracają do Ojczyzny

12 listopada z Anglii do Polski zostaną sprowadzone szczątki trzech Prezydentów RP na uchodźstwie: Władysława Raczkiewicza, Augusta Zaleskiego i Stanisława Ostrowskiego. Tego samego dnia w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie odbędą się uroczystości pogrzebowe oraz pochówek w nowopowstałym Mauzoleum Prezydentów RP na Uchodźstwie. Wydarzenia te stanowią zwieńczenie obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Inicjatywie towarzyszy kampania informacyjno-edukacyjna, której celem jest przypomnienie Polakom o historii władz RP na uchodźstwie.

Główną zasługą Prezydentów RP na uchodźstwie było zachowanie konstytucyjnej ciągłości władz Rzeczypospolitej Polskiej od września 1939 r., kiedy doszło do agresji Niemiec i ZSRR na Polskę, poprzez całą II wojnę światową i powojenną sowiecką okupację, aż do pierwszych, w pełni wolnych wyborów prezydenckich w 1990 r. Zakończeniem misji Prezydentów na uchodźstwie było uroczyste przekazanie w 1990 r. na Zamku Królewskim w Warszawie insygniów prezydenckich. Ryszard Kaczorowski – ostatni Prezydent RP na uchodźstwie, przekazał je Lechowi Wałęsie – pierwszemu polskiemu prezydentowi wybranemu w wyborach powszechnych po II wojnie światowej.

Istnienie polskiego rządu i działalność Prezydentów RP na uchodźstwie dawały Polakom nadzieję, że ich ojczyzna w końcu odzyska wolność po ciężkich latach okupacji i totalitaryzmów. Urząd sprawowali kolejno: Władysław Raczkiewicz, August Zaleski, Stanisław Ostrowski, Edward Raczynski, Kazimierz Sabbat i Ryszard Kaczorowski.

Do Polski zostaną sprowadzone szczątki trzech pierwszych Prezydentów, którzy obecnie spoczywają na Cmentarzu Lotników Polskich w Newark w Wielkiej Brytanii. W Mauzoleum Prezydentów RP na Uchodźstwie zostanie również pochowany Ryszard Kaczorowski z małżonką, którzy dziś spoczywają w Panteonie Wielkich Polaków w Świątyni Opatrzności Bożej.

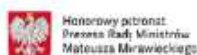
– Do tej pory nie mieliśmy w Polsce miejsca upamiętniającego zasługi, jakie Prezydenci RP na uchodźstwie mają dla polskiej wolności w latach 1939-1990. Teraz takie miejsce pojawi się na mapie Polski. To przedsięwzięcie stanowi spłatę długu wobec polskiej emigracji, która przez pół wieku po zakończeniu II wojny światowej trwała niezłomnie na straży niepodległości. Władze Rzeczypospolitej Polskiej chcą, aby pamięć o misji Prezydentów RP na uchodźstwie na trwałe

zagościła w świadomości Polaków – mówi Jan Dziejczak, Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

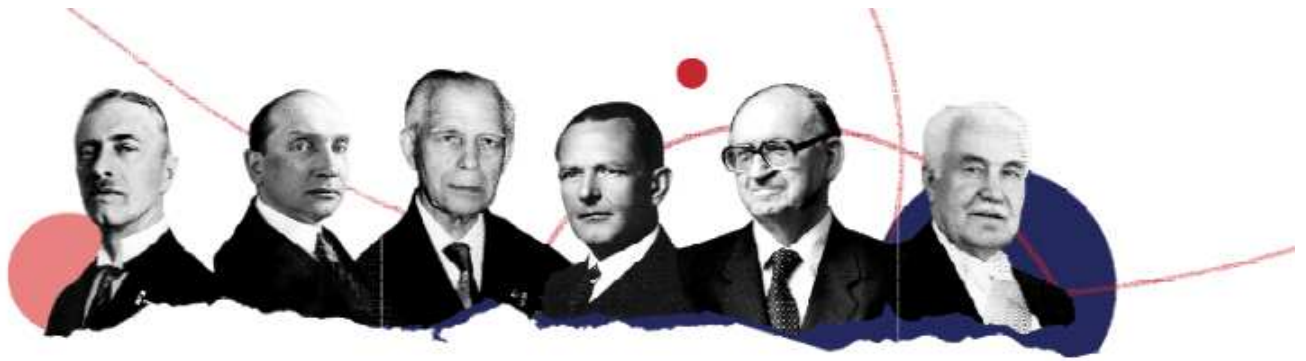
www.misjawolnapolska.pl

Patronat Narodowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości

Organizator

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za Granicą 2022

– To szczególne rozwiązanie, w postaci sprawowania władzy II RP na emigracji, pozwoliło – na mocy konstytucji kwietniowej z 1935 r. – zachować ciągłość instytucjonalnej władzy państwowej w czasie II wojny światowej, a następnie w okresie, kiedy Polska znajdowała się pod rządami komunistów. Przez ponad 50 lat rząd na uchodźstwie zajmował się również podtrzymywaniem polskich tradycji, kultury i literatury w środowisku emigracyjnym. W Londynie działały emigracyjne wydawnictwa, księgarnie i biblioteki. Wychodziła polskojęzyczna prasa. Polski Londyn jako ośrodek emigracyjny był jednym z największych skupisk diaspory polskiej na świecie, obok Chicago, Nowego Jorku czy Paryża – wyjaśnia Karol Polejowski, Zastępca Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej, który jest jednym z organizatorów projektu.

Pomimo znaczącej roli, jaką Prezydenci RP na uchodźstwie odegrali w przywróceniu demokracji w Polsce, ich historia jest dzisiaj mało znana. Potwierdzają to badania przeprowadzone w sierpniu 2022 r.¹ Zaledwie co dziesiąty Polak potrafi poprawnie wskazać, ilu było Prezydentów RP na uchodźstwie. Najbardziej rozpoznawalnym Prezydentem RP na uchodźstwie jest Ryszard Kaczorowski – nieco ponad 60 proc. poprawnych wskazań. Natomiast tylko 23 proc. respondentów prawidłowo wskazało pierwszego Prezydenta RP na uchodźstwie – Władysława Raczkiewicza. Co piąty ankietowany nie zna daty utworzenia rządu RP na uchodźstwie, a ponad 70 proc. ankietowanych nie potrafiło wskazać, kto był pierwszym premierem RP na uchodźstwie. Badania pokazują, że im młodszy respondenci, tym mniejsza jest wiedza na temat działalności Prezydentów RP na uchodźstwie. Jednocześnie z sondażu CBOS z 2018 r.² wynika, że dziewięciu na dziesięciu Polaków uważa się za patriotów i tyle samo twierdzi, że wyrazem patriotyzmu jest znajomość historii własnego kraju.

– Polaków łączy dumą z historii naszego kraju, tym bardziej historia Prezydentów RP na uchodźstwie zasługuje dzisiaj na przypomnienie. Z tego powodu zainicjowaliśmy kampanię edukacyjną pod hasłem „Misja: Wolna Polska”. Celem kampanii jest przede wszystkim podniesienie poziomu wiedzy Polaków na temat historii Prezydentów i Rządu RP na uchodźstwie, najważniejszych postaci i faktów historycznych oraz uświadomienie wagi tej części historii dla utrzymania ciągłości polskiej państwowości i tożsamości narodowej. Ten rozdział naszej historii zdecydowanie zasługuje na mądre, długofalowe działania – mówi Mikołaj Falkowski, prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, która jest organizatorem projektu.

W ramach kampanii „Misja: Wolna Polska” powstała strona internetowa www.misjawolnapolska.pl, na której można zapoznać się z historią Prezydentów RP na uchodźstwie, poznać fakty z ich życia i czasów urzędowania. Na stronie znajdują się materiały edukacyjne w formie tekstów, zdjęć i infografik. Jednym z elementów kampanii jest ogólnopolski konkurs edukacyjny dla szkół, a także działania w prasie, internecie, mediach społecznościowych, radiu

¹ Badanie Biostatu na zlecenie Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, sierpień 2022

² Patriotyzm Polaków, CBOS 2018, https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2018/K_105_18.PDF (dostęp: 21.09.2022)

oraz pociągach PKP. Uroczystą inaugurację projektu sprowadzenia z Anglii do Polski szczątków Prezydentów RP na uchodźstwie stanowić będzie koncert orkiestry Młodzi – Polscy pod batutą Huberta Kowalskiego, który odbędzie się 26 września 2022 r. w Filharmonii Narodowej w Warszawie.

Projekt objęty jest Patronatem Narodowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości.

Projekt objęty jest Honorowym Patronatem Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego.

Inicjatywa jest realizowana przez Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie” we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Instytutem Pamięci Narodowej, Centrum Opatrzności Bożej, Ministerstwem Obrony Narodowej, Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz Biurem Programu „Niepodległa”.

Kontakt dla mediów:

Marcin Herman - tel.: 536 251 111

mail: media@misjawolnapolska.pl

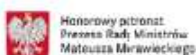
Aktualności, informacje prasowe i multimedia kampanii „Misja: Wolna Polska” znajdują się na stronie www.misjawolnapolska.pl.

www.misjawolnapolska.pl

Patronat Narodowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości

Organizator

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za Granicą 2022

Rząd na uchodźstwie – ostatni bastion II Rzeczypospolitej

Po II wojnie światowej znaczenie polskiego rządu na uchodźstwie było już tylko symboliczne i stanowiło wartość głównie dla Polaków mieszkających zagranicą. Jednak jego istnienie dawało nadzieję, że Polska odzyska wolność po latach komunistycznego zniewolenia. I kiedy tak się stało, rząd londyński przestał istnieć, a insygnia prezydenckie prezydenta Ignacego Mościckiego wróciły do Warszawy.

Warszawa – Paryż – Londyn

1 września 1939 r. przyniósł Polsce ostrzelanie Westerplatte i naloty na Wieluń. O ile niemiecka agresja była czymś spodziewanym, tak atak Rosji sowieckiej 17 września zaskoczył wszystkich, przekreślając szanse Polaków na skuteczną obronę przed najeźdźcami. W obliczu klęski ówczesny Prezydent Ignacy Mościcki opuścił tereny Rzeczypospolitej i znalazł się w Rumunii. Tam został jednak uwięziony. Zdawał sobie sprawę z tego, że Polska musi mieć na Zachodzie stosownego reprezentanta, wokół którego powinien utworzyć się polski rząd na uchodźstwie. Dlatego po pewnych perturbacjach, wyznaczył na swojego następcę przebywającego wówczas w Paryżu Władysława Raczkiewicza. Prezydent Raczkiewicz kierował polskim rządem na uchodźstwie przez cały okres II wojny światowej. Najpierw w stolicy Francji, a potem po zajęciu Paryża przez Niemców, w Londynie.

„Funkcjonowanie na obczyźnie rządu czy prezydenta w momencie zajęcia kraju przez agresora jest regulowane przez prawo międzynarodowe. Państwo istnieje w obszarze władzy, choć nie ma terytorium i ludzi, które mu podlegają” – mówi historyk prof. Rafał Habielski.

Dla zachowania suwerenności Rzeczypospolitej

Kiedy do Prezydenta Raczkiewicza doszły informacje, że Alianci zamierzają uznać utworzony przez komunistów rząd w Warszawie za prawowity organ władzy, pod koniec czerwca 1945 r. wydał apel do narodu. „Rząd Polski nie może się zgodzić na narzucenie Polsce ustroju obcego podstawowym pojęciom wolności, porządku prawnego i moralnym tradycjom narodu polskiego” – czytamy w tym dokumencie.

I dalej: „Prawny Rząd Rzeczypospolitej Polskiej nie może uznać takiego narzuconego rozwiązania. Prezydent Rzeczypospolitej i rząd są mandatariuszami woli narodu, aż do czasu, gdy odbędą się w Polsce wolne i uczciwe wybory”.

Deklaracja ta obowiązywała rząd w Londynie przez cały okres jego późniejszej działalności. Jednak wraz z upływem czasu znaczenie władz na uchodźstwie zaczyna powoli niknąć. „Ma znaczenie tylko symboliczne” – podkreśla prof. Habielski.

Polskość żywa na obczyźnie

Od samego jednak początku rząd ten aktywnie angażował się w krzewienie wiedzy na temat zbrodni dokonywanych przez Sowietów na polskich obywatelach. Chodziło przede wszystkim o kwestię zbrodni katyńskiej, za którą Rosjanie usiłowali obarczyć winą Niemców. W 1948 r.

ukazało się opracowanie „Zbrodnia katyńska w świetle dokumentów” z przedmową Władysława Andersa, przemykane później do Polski. Drugim aspektem działalności rządu na uchodźstwie było krzewienie i promocja polskiej kultury oraz literatury.

W Londynie działały emigracyjne wydawnictwa, księgarnie i biblioteki. Wychodziła prasa, m.in. „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza”, tygodnik „Orzeł Biały”.

Przez cały okres trwania władzy komunistycznej w Polsce, zwłaszcza pod sam jej koniec, ośrodek londyński żywo interesował się wydarzeniami w kraju, organizując pomoc dla demokratycznej opozycji. Przemiany

w Polsce dawały Prezydentom: Edwardowi Raczyńskiemu (1979-1986) i Kazimierzowi Sabbatowi (1986-1989) nadzieję na zakończenie misji „londyńczyków”.

Na straży demokracji do pierwszych wolnych wyborów

Sabbat zmarł nagle w Londynie, półtora miesiąca po częściowo wolnych wyborach 4 czerwca 1989 r.

19 lipca tego roku na mocy porozumień Okrągłego Stołu, na Prezydenta Polski wybrano w Warszawie generała Wojciecha Jaruzelskiego. 22 lipca na Prezydenta na uchodźstwie został zaprzysiężony Ryszard Kaczorowski. Prof. Habielski zwraca uwagę na niesamowitą symbolikę tych dat, zwłaszcza tej ostatniej.

„To było ostatnie »święto« lipcowe. Przystaje istnieć PRL, przestaje istnieć 22 lipca i przestają istnieć jego obchody” – mówi historyk [22 lipca obchodzono Narodowe Święto Odrodzenia Polski – najważniejsze polskie święto państwowe w okresie Polski Ludowej – rocznicę utworzenia rządu komunistycznego red.].

W Polsce zachodziły przemiany. Premierem był opozycjonista Tadeusz Mazowiecki, a prezydentem komunistą, generał Wojciech Jaruzelski. Zgodnie ze wspomnianą już odezwą z 1945 r. rząd polski w Londynie chciał zakończyć swoją misję, ale wstrzymywał się z ostateczną decyzją. „Posługiwali się wyśrubowanymi standardami moralnymi. Zakładali, że jeśli tyle czasu już wytrwali, to trzeba doczekać takiego momentu, że można będzie powiedzieć bez wątpliwości: tak Polska jest wolna, niepodległa” – mówi prof. Habielski.

Zachowanie ciągłości demokratycznej władzy

Za pierwsze wolne wybory, rząd na uchodźstwie uznał prezydenckie, które odbyły się (I oraz II tura) na przełomie listopada i grudnia 1990 r. Wygrał je Lech Wałęsa. 20 grudnia Prezydent Kaczorowski wydał dekret o zakończeniu działalności i rozwiązaniu rządu RP na uchodźstwie.

Dwa dni później na Zamku Królewskim

w Warszawie przekazał insygnia prezydenckie swojemu następcy.

„W tej ciągłości wyraża się wyjątkowy symbolizm. III Rzeczpospolita nie wynika z PRL-u, tylko z tej działalności prowadzonej na obczyźnie” – mówi prof. Habielski.

Insygnia władzy przekazane przez Prezydenta Kaczorowskiego to dokładnie te same, które Prezydent Ignacy Mościcki zabrał ze sobą wyjeżdżając z Polski 17 września 1939 r., a więc w dniu, kiedy Rzeczpospolita znalazła się pod okupacją sowiecką.

26 września 2022 r.

KALENDARIUM WYDARZEŃ

Uroczyste sprowadzenie z Anglii do Polski doczesnych szczątków Prezydentów RP na uchodźstwie

Data	Miejsce	Wydarzenie
26 września		
godz. 19:00	Filharmonia Narodowa, Warszawa	Uroczysta inauguracja projektu sprowadzenia z Anglii do Polski szczątków Prezydentów RP na uchodźstwie oraz kampanii edukacyjnej „Misja: Wolna Polska” – koncert orkiestry „Młodzi – Polscy” pod batutą Huberta Kowalskiego.
6 listopada	Newark, Wielka Brytania	
godz. 13:30	Kościół św. Marii Magdaleny w Newark	Uroczystość pożegnania szczątków Prezydentów RP na uchodźstwie: Władysława Raczkiewicza, Augusta Zaleskiego, Stanisława Ostrowskiego.
godz. 15:00	Ratusz – Newark	W uroczystości weźmie udział delegacja przedstawicieli władz Rzeczypospolitej Polskiej.
12 listopada		
godz. 13:00	Wojskowy Port Lotniczy, Warszawa	Przewiezienie szczątków Prezydentów RP na uchodźstwie do Polski w asyście honorowej Wojska Polskiego.
12 listopada		
godz. 15:00	Świątynia Opatrzności Bożej w Warszawie	Uroczystości pogrzebowe w Świątyni Opatrzności Bożej z udziałem najwyższych władz Rzeczypospolitej Polskiej. Złożenie szczątków Władysława Raczkiewicza, Augusta Zaleskiego, Stanisława Ostrowskiego w Mauzoleum Prezydentów RP na Uchodźstwie w podziemiach Świątyni Opatrzności Bożej.

www.misjawolnapolska.pl

Patronat Narodowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości

Organizator

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Poloni i Polakom za Granicą 2022

MERKURIUSZ

SPORTOWY

Nie mamy złota MŚ, ale nadal jesteśmy najlepsi. Polska na czele rankingu FIVB

ostatnia aktualizacja:12.09.2022 09:51

Porażka w finale siatkarskich MŚ z Włochami nie wpłynęła na pozycję reprezentacji Polski w rankingu FIVB - Biało-Czerwoni nadal prowadzą w nim ze sporą przewagą. Wiceliderami zestawienia są świeżo upieczeni mistrzowie świata, czyli drużyna Italii.

- **W 2014 i 2018 roku reprezentanci Polski zostawali mistrzami świata**
- **Tym razem lepsi okazali się Włosi, dla których to czwarty tytuł w historii**
- **Po raz ostatni siatkarze z Półwyspu Apenińskiego byli mistrzami świata w 1998 roku**
- **Polscy siatkarze zostawali mistrzami świata w 1974, 2014 oraz 2018 roku. W niedzielę Biało-Czerwoni stanęli przed szansą na trzeci tytuł z rzędu**
- **W historii podobnym osiągnięciem mogą pochwalić się tylko Włosi, którzy zwyciężali w 1990, 1994 i 1998 roku oraz Brazylijczycy - mistrzowie świata z lat 2002, 2006 i 2010**

W finale siatkarskiego mundialu Polacy zaprezentowali się z dobrej strony tylko w pierwszym secie, wygrywając do 22. Kolejne partie to już popis "Azzurrich", którzy zapisywali na swoim koncie kolejne sety z bezpieczną przewagą (25:21, 25:18, 25:20).

Porażka w finale sprawiła, że Biało-Czerwoni nie dołączyli do elitarnego grona drużyn, które sięgały po mistrzostwo świata trzy razy z rzędu - takim osiągnięciem mogą pochwalić się wspomniani Włosi oraz Brazylijczycy. Polacy muszą zadowolić się dwoma tytułami z rzędu (w 2014 i 2018 roku).

Na otarcie łez naszym siatkarzom pozostało prowadzenie w rankingu FIVB, czyli Międzynarodowej Federacji Piłki Siatkowej. Biało-Czerwoni są liderami z przewagą 20 punktów nad Włochami i 21 "oczek" nad trzecią Francją. Czwarte miejsce zajmują brązowi medaliści mistrzostw świata - Brazylijczycy.

Ranking FIVB jest ustalany na podstawie wyników z ostatnich dwóch lat. W zestawieniu brane pod uwagę są m.in. ranga turnieju i klasa rywala. Na tej podstawie za każde spotkanie przyznawane są punkty, których suma determinuje pozycje drużyn.

MŚ siatkarek 2022: Polska - Tajlandia. Dominacja Biało-Czerwonych w Gdańsku! Koncert kadry Lavariniego

ostatnia aktualizacja: 27.09.2022 21:45

Reprezentacja Polski pokonała w Gdańsku Tajlandię 3:0 (25:17, 25:17, 25:17) w swoim drugim meczu fazy grupowej MŚ siatkarek. W następnym spotkaniu podopieczne Stefano Lavariniego zagrają z Koreą Południową.

Na inaugurację MŚ siatkarek w meczu grupy B Polki zwyciężyły w holenderskim Arnhem z Chorwatkami 3:1. Teraz podopieczne Stefano Lavariniego w ciągu pięciu dni rozegrają aż cztery spotkania.

Polska - Tajlandia. Biało-Czerwone rozbiły rywalki. Dominacja kadry w meczu MŚ siatkarek

Kluczem do zwycięstwa była gra w bloku. Gospodynie potrafiły wykorzystać warunki fizyczne, a gdy w pierwszej linii stanęły Magdalena Stysiak i Agnieszka Korneluk, Azjatki nie miały większych szans, by przedrzeć się przez ręce dwumetrowych zawodniczek. Polki zanotowały 16 bloków przy jednym rywalce. Nie tylko blok znakomicie funkcjonował, ale także obrona, a ten element miał być akurat atutem Tajek.

Polki zaczęły w imponującym stylu, trener Azjatek Danai Sriwacharamaytak już przy stanie 1:6 musiał prosić o czas. Jego podopieczne zniwelowały nieco straty (7:11), ale to był ich jedyny dobry moment w tym secie. W drugiej partii Tajlandia prowadziła 8:4, gdyż podopieczne Stefano Lavariniego popełniały sporo błędów własnych. Gospodynie grały jednak cierpliwie i systematycznie odrabiały straty. Po ataku Zuzanny Góreckiej i asie serwisowym Olivii Różańskiej Polki objęły prowadzenie 14:12 i rozkręcały się z każdą kolejną akcją. Przy stanie 21:16 przeciwniczki nie podjęły już walki.

Biało-Czerwone dalej grały konsekwentnie, nie popełniały zbyt wielu błędów. Dobrze przyjmowały zagrywkę, dzięki czemu Joanna Wołosz mogła swobodnie rozgrywać. Stysiak nie zwalniała ręki w ataku, a że rywalki wzrostem nie grzeszyły, nie miała większych problemów z finalizowaniem akcji. Atakująca zdobyła 26 punktów, co na tak krótki mecz, jest imponującą zdobyczą.

MŚ siatkarek. Kiedy i o której mecz Polska - Korea Południowa?

Kolejnym rywalem Biało-Czerwonych będzie Korea Południowa. Początek meczu w Gdańsku w środę o godz. 20.30.

We wcześniejszych meczach grupy B Turcja pokonała Koreę 3:0 i w takim samym stosunku Dominikana wygrała z Chorwacją.

Cztery najlepsze reprezentacje z każdej grupy awansują do kolejnej fazy grupowej. Na tym etapie zostaną zaliczone wyniki między zainteresowanymi drużynami. Po dwóch rundach grupowych nastąpi faza pucharowa - od ćwierćfinałów.

19. edycja MŚ siatkarek odbędzie się w dniach 23 września - 15 października. Podczas turnieju zostanie rozegranych 100 meczów. Polskimi miastami gospodarzami są: Gdańsk, Łódź i Gliwice. Tytułu bronią Serbki.

Mistrzostwa Europy Monachium 2022: tak dobrze nie było od 1966 roku

ostatnia aktualizacja: 21.08.2022

W zakończonej w Monachium 25. edycji lekkoatletycznych mistrzostw Europy Biało-Czerwoni na podium stanęli 14-krotnie - zdobyli trzy złote, sześć srebrnych i pięć brązowych.

występ od 1966 roku, kiedy w Budapeszcie zdobyli 15 medali, w tym siedem złotych.

Polska sztafeta 4x400 m sięgnęła po srebro w Monachium

Polscy lekkoatleci, którzy uczestniczą w mistrzostwach Europy od pierwszej imprezy, która odbyła się w 1934 roku na stadionie w Turynie, wywalczyli do tej pory 179 medali: 57 złote, 57 srebrnych i 65 brązowych.

To najlepszy występ od 1966 roku, kiedy w Budapeszcie zdobyli 15 medali, w tym siedem złotych. Z trzech poprzednich ME - w Zurychu (2014), Amsterdamie (2016) i Berlinie (2018) - polscy

lekkoatleci przywieźli po 12 medali. Z uwagi na pandemię COVID-19 odwołano imprezę zaplanowaną na 2020 rok w Paryżu.

W inauguracyjnych zawodach wystąpili tylko mężczyźni, a kobiety debiutowały w 1938 roku w Wiedniu. Dopiero od 1946 roku mistrzostwa organizowane są dla obu płci w tym samym miejscu i terminie.

Pierwszy medal dla Polski - srebrny - zdobył w 1934 roku Janusz Kusociński w biegu na 5000 m. Pierwszą złotą medalistką była Stanisława Walasiewicz, która w 1938 roku wygrała biegi na 100 i 200 m. Najwięcej medali w historii wywalczyła Irena Szewińska - 10 (5-1-4).

Najliczniejszą ekipę - 86 osób - Polski Związek Lekkiej Atletyki wysłał do Berlina w 2018 roku. W tym roku w Monachium stanęło na starcie 81 Biało-Czerwonych. Najmniej, tylko trzech zawodników, startowało w 1950 roku w Brukseli.

TABELA MEDALOWA:

RANK	NATION	🥇	🥈	🥉	TOTAL
1	 Germany	7	7	2	16
2	 Great Britain & NI	6	6	8	20
3	 Spain	4	3	3	10
4	 Greece	4	1	0	5
5	 Netherlands	4	0	2	6
6	 Poland	3	6	5	14
7	 Italy	3	2	6	11
8	 Norway	3	1	2	6

Wspinaczka sportowa na czas. Polki zrobiły sobie w Monachium mistrzostwa Polski. Skąd ta dominacja?

ostatnia aktualizacja: 16.08.2022

Aleksandra Mirośław (złoto), Aleksandra Kałużka (srebro) i Natalia Kałużka (brąz) zajęły komplet miejsc na podium konkursu wspinaczki rozegranego podczas mistrzostw Europy w Monachium. Z czego wynika dominacja Polek w tej dyscyplinie? Odpowiada mistrzyni Europy i rekordzistka świata Aleksandra Mirośław.

W Monachium Aleksandra Mirośław wprowadziła nie udało poprawić swojego najlepszego czasu, ale i tak jest bardzo zadowolona z występu na

mistrzostwach Europy.

- Nie zamierzam kończyć z kolekcjonowaniem tytułów, to moje oficjalne zobowiązanie! Wiem, że był duży "hype" na kolejny rekord świata, ale te wyniki są tylko skutkami ubocznymi ciężkiej pracy.

Rekord może zostać pobity w każdej chwili, a tytuł zostaje na zawsze - tłumaczy w rozmowie z Rafałem Bałą z Polskiego Radia.

Polki zajęły nie tylko wszystkie stopnie podium w Monachium, ale również dwie kolejne lokaty. - To świetnie, że mamy pięć pierwszych miejsc. Dziewczyny mnie gonią, ja uciekam - każda z nas na tym korzysta i efektem ubocznym tej rywalizacji jest tak dobry wynik na ME - cieszy się Aleksandra Mirosław.

Trudno przypomnieć sobie inną dyscyplinę, w której Biało-Czerwoni aż tak zdominowałyby rywalizację w ostatnich latach. Na czym polega fenomen wspinaczki na czas nad Wisłą?

- Mamy bardzo dobrych trenerów i zawodników. Do tego w Tarnowie i Lublinie dysponujemy świetnymi bazami treningowymi. Mamy też tradycje w tej konkurencji i wyrównaną rywalizację na krajowym podwórku. To wszystko składa się na dobre rezultaty - wyjaśnia świeżo upieczona mistrzyni Europy.

ME we wspinaczce: Marcin Dzieński wspiął się po medal. Srebro Polaka

ostatnia aktualizacja:15.08.2022

Marcin Dzieński wywalczył w Monachium srebrny medal mistrzostw Europy we wspinaczce na czas. Chwilę wcześniej całe podium w rywalizacji kobiet w tej konkurencji zajęły reprezentantki Polski.

W półfinale Marcin Dzieński (z prawej) pokonał Hiszpana Erica Noyę Cardonę

Po srebro w rywalizacji mężczyzn sięgnął bowiem Marcin Dzieński. Polak rozpoczął od piątego miejsca w eliminacjach. 29-latek, który w przeszłości zdobywał złote medale mistrzostw świata i Europy, nawiązał do swoich najlepszych występów.

Redakcja: Władysław Adamiec, e-mail: w.adamiec@seznam.cz

Komplet numerów MERKURIUSZA można znaleźć na stronach KLUBU POLSKIEGO w Pradze – www.klubpolski.cz